

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΜΗΜΑ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

**ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΕΛΕΓΧΟΥ(Screening) ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ
ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ NATURA 2000 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 16 ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 2003 ΕΩΣ
2015**

**2^ο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Λεκάνης Απορροής Ποταμού της Κύπρου για
την εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ**

Αρ. Φακ: 02.10.013.010

Εισαγωγή:

Η Οδηγία 2007/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας έχει ως στόχο τη θέσπιση ενός πλαισίου μέτρων για τη μείωση των κινδύνων πλημμύρας στην ΕΕ μέσω της αξιολόγησης των κινδύνων πλημμύρας σε λεκάνες απορροής ποταμού και παράκτιες περιοχές, τη χαρτογράφηση των περιοχών που κινδυνεύουν από σημαντικές πλημμύρες και την κατάρτιση σχεδίων διαχείρισης των κινδύνων πλημμύρας βασισμένων στη στενή συνεργασία μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Η Γεωγραφική Μονάδα Εφαρμογής της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ, είναι η Περιοχή Λεκάνης Απορροής Ποταμού. Σε εφαρμογή του άρθρου 3 της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Νερά 2000/60/ΕΚ, ολόκληρη η νήσος Κύπρος έχει προσδιοριστεί ως μία Περιοχή Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΠΛΑΠ), η οποία αποτελείται από το σύνολο των εβδομήντα (70) λεκανών απορροής. Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει μεταφέρει τις πρόνοιες της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο Κυπριακό Δίκαιο με τους εναρμονιστικούς περί Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αντιμετώπισης των Κινδύνων Πλημμύρας Νόμους του 2010 και 2012 (Βασικός Ν.70(Ι)2010 και Τροποποιητικός Νόμος Ν153(Ι)2012 περί Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αντιμετώπισης των Κινδύνων Πλημμύρας). Η εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου αναστέλλεται σε περιοχές στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο. Το Μνημόνιο

Συνεργασίας μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου, που αφορά την ευθύνη για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου για τις περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων του Ακρωτηρίου και της Δεκέλειας, προνοεί την εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ για τις Πλημμύρες στις συγκεκριμένες περιοχές.

Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικής Εκτίμησης για το 2^ο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Λεκάνης Απορροής Ποταμού της Κύπρου, για την εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ, αφορά την 1^η φάση του 2^{ου} κύκλου εφαρμογής της Νομοθεσίας και περιλαμβάνει αναθεώρηση της Προκαταρκτικής Αξιολόγησης Κινδύνων Πλημμύρας (ΠΑΚΠ) και Καθορισμό Αναθεωρημένων Περιοχών Δυνητικού Σημαντικού Κινδύνου Πλημμύρας για τη χώρα.

Περιγραφή Σχεδίου:

Η παρούσα Έκθεση αφορά το 2^ο ΣΔΚΠ σε επίπεδο ΠΛΑΠ Κύπρου και η αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας εφαρμόζεται και στις 38 ΠΔΚΠ.

Προκειμένου να αποφευχθούν και να μειωθούν οι δυσμενείς επιπτώσεις που απορρέουν από πλημμύρες, καταρτίζονται ΣΔΚΠ σε επίπεδο ΠΛΑΠ, με βάση τους ΧΕΠ και ΧΚΠ. Τα ΣΔΚΠ έχουν στόχο τη μείωση των δυνητικών αρνητικών συνεπειών των πλημμυρών στην ανθρώπινη υγεία, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά, την οικονομική δραστηριότητα ή/και στη μείωση πιθανοτήτων πλημμύρας (με κατασκευαστικά ή μη έργα). Το ΣΔΚΠ περιλαμβάνει μέτρα για την επίτευξη των προαναφερθέντων στόχων, εστιάζοντας σε τέσσερις Άξονες Δράσης (ΑΔ) που αφορούν στην πρόληψη (ΑΔ1), προστασία (ΑΔ2), ετοιμότητα (ΑΔ3) και αποκατάσταση (ΑΔ4).

Σχέση με Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ) και Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ):

Το Σχέδιο καλύπτει ολόκληρη την Κύπρο, επομένως δύναται να επηρεάσει όλες τις ΕΖΔ και ΖΕΠ που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με την Οδηγία των Οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ) και την Οδηγία για τα Άγρια Πτηνά (2009/147/ΕΚ), οι οποίες στο σύνολο είναι 69.

Χαρακτηριστικά των προστατευόμενων περιοχών:

Οι ΕΖΔ καθορίζονται ως τέτοιες λόγω της παρουσίας σημαντικών ειδών και τύπων οικοτόπων οι οποίοι περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I και II της Οδηγίας των Οικοτόπων 92/43/ΕΟΚ. Οι ΖΕΠ καθορίζονται ως τέτοιες λόγω της παρουσίας ειδών του Παραρτήματος I της Οδηγίας για τα Άγρια Πτηνά (2009/147/ΕΚ) που αναπαράγονται σε αυτές σε σημαντικούς αριθμούς ή/και

για είδη που απαντώνται σε σημαντικούς αριθμούς κατά την αποδημία ή/και το χειμώνα σε αυτές.

Συνολικά, οι προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000 στην Κύπρο καλύπτουν έκταση 168100 ha.

Αξιολόγηση επιπτώσεων από την εφαρμογή του προτεινόμενου Σχεδίου:

Οι περιβαλλοντικοί παράμετροι που ενδέχεται να επηρεαστούν από την εφαρμογή του 2^{ου} ΣΔΚΠ είναι (α) Ανθρώπινη υγεία, (β) τοπίο, έδαφος και μορφολογία, (γ) φυσικοί οικότοποι, βιοποικιλότητα, χλωρίδα και πανίδα και (δ) ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των υδατικών πόρων των ΠΔΣΚΠ.

Γενικά, οι συγκεκριμένοι παράμετροι αναμένεται ότι θα επηρεαστούν θετικά είτε έμμεσα είτε άμεσα, από την εφαρμογή των προνοιών και γενικότερα των Αξόνων Δράσης (ΑΔ) του 2^{ου} ΣΔΚΠ.

Οι ΑΔ καθώς και τα αντίστοιχα μέτρα τους, ενδέχεται να επιφέρουν παράλληλα και κάποιες έμμεσες, βραχυπρόθεσμες και μικρής κλίμακας πιέσεις και ενδεχομένως αρνητικές επιπτώσεις όσον αφορά την υφιστάμενη χρήση γης. Για παράδειγμα, είναι πιθανοί κάποιοι περιορισμοί χωροθέτησης βιομηχανικών δραστηριοτήτων εντός ΠΔΣΚΠ. Ακόμα, αναμένονται έμμεσες, βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις στις υφιστάμενες χρήσεις. Αυτό μπορεί να είναι αποτέλεσμα των περιορισμών και μέτρων προστασίας και αντιμετώπισης πλημμυρικών φαινομένων που ενδεχομένως νομοθετηθούν, οι οποίες επιπτώσεις ωστόσο αντισταθμίζονται λόγω μακροπρόθεσμων ωφελειών που θα προκύψουν από την αυξημένη πλημμυρική προστασία. Οι αναφερθέντες επιπτώσεις εκτιμάται ότι θα είναι μικρής έκτασης και έντασης και δεν παρουσιάζουν στρατηγικό χαρακτήρα.

Για τις ανάγκες εκτίμησης των επιπτώσεων σε στρατηγικό επίπεδο, τα μέτρα και δράσεις του Σχεδίου έχουν ομαδοποιηθεί σε 4 Άξονες Δράσεις (ΑΔ), ως ακολούθως:

ΑΔ1: Πρόληψη:

Ο ΑΔ1 αφορά την πρόληψη ζημιών από πλημμύρες με (α) αποφυγή κατασκευής σπιτιών και βιομηχανικών κτιρίων σε ζώνες πλημμύρας, (β) προσαρμογή των αποδεκτών πλημμυρικού κινδύνου και ενσωμάτωση του πλημμυρικού κινδύνου στα μελλοντικά σχέδια ανάπτυξης και, (γ) προώθηση κατάλληλων χρήσεων γης (π.χ. χώροι πρασίνου, ανοικτές αθλητικές εγκαταστάσεις, κ.λπ.).

ΑΔ2: Προστασία:

Προτείνεται η λήψη μέτρων, κατασκευαστικών και μη, για τη μείωση της πιθανότητας να λάβει χώρα πλημμύρα σε συγκεκριμένες περιοχές.

ΑΔ3: Ετοιμότητα:

Προτείνεται η πληροφόρηση του κοινού για τους κινδύνους και για το πώς πρέπει να αντιδράσουν σε επεισόδια πλημμύρας, προτείνονται σχέδια και μέτρα έκτακτης ανταπόκρισης σε περίπτωση πλημμύρας.

ΑΔ4: Αποκατάσταση:

Προτείνεται η επιστροφή στις κανονικές συνθήκες το ταχύτερο δυνατό και μετριασμός κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων στον πληγέντα πληθυσμό.

Τα αντίστοιχα μέτρα του κάθε Άξονα Δράσης αφορούν την περίοδο 2022-2027.

Σε επίπεδο Σχεδίου, με βάση τα μέτρα που προτείνονται ανά άξονα, δεν αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις στις προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000.

Σε επίπεδο έργων όπως τεχνικά έργα αντιπλημμυρικής προστασίας (π.χ. παρεμβάσεις για τη ρύθμιση/ανάσχεση της ροής), κατά περίπτωση και ανάλογα της χωροθέτησης, θα αξιολογείται σε επίπεδο έργου κατά πόσο θα πρέπει να εκπονείται ΕΟΑ σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 16 των περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμων του 2003 έως 2015.

Συμπέρασμα:

Με βάση τα πιο πάνω, η αξιολόγηση του προτεινόμενου Σχεδίου κατά το στάδιο του προελέγχου (screening), καταλήγει στο συμπέρασμα ότι κατά την εφαρμογή του, δε θα επηρεαστούν τα αντικείμενα προστασίας και η ακεραιότητα / χαρακτήρας των ΕΖΔ και ΖΕΠ.

Ως εκ τούτου, μπορεί να προχωρήσει για περαιτέρω αξιολόγηση σύμφωνα με τον Νόμο για την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον ορισμένων σχεδίων και/ή προγραμμάτων (Ν. 102(I)/2005).

Τομέας Προστασίας της Φύσης και της Βιοποικιλότητας

Νοέμβριος 2023